

สารพันปัญหากฎหมาย

ส

สารพันปัญหากฎหมายฉบับนี้ใคร่ขอนำเสนอเกร็ดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการใช้ชีวิตประจำวันในทุกวันนี้ หากว่าท่านได้มีโอกาสประสบปัญหาดังกล่าวขึ้นด้วยตนเองหรืออาจเป็นบุคคลในครอบครัว หรือญาติพี่น้อง ได้ประสบจะได้ใช้เป็นแนวทางสำหรับการแก้ไขปัญหาให้ได้บ้างไม่มากก็น้อยโดยเฉพาะปัญหาในเรื่องทรัพย์สินบางประเภทของลูกหนี้ที่แพคดีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะยึดหรืออายัดไม่ได้ ปัญหาเรื่องกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ ปัญหาเรื่องค่าชดเชยตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองแรงงาน รวมทั้งปัญหาเรื่องการใช้ค่านำหน้านามหญิง ดังนี้

๑. ทรัพย์สินบางประเภทของลูกหนี้ที่แพคดีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะยึดหรืออายัดไม่ได้

เมื่อลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้ฟ้องคดีต่อศาล และถ้าศาลได้มีคำพิพากษาให้ลูกหนี้แพคดี และให้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งหากลูกหนี้ตามคำพิพากษายังไม่ยอมชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้

เจ้าหนี้ก็มีสิทธิ์ที่จะร้องขอให้ศาลตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ทำการบังคับคดีโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้นั้นออกขายทอดตลาด เพื่อนำเงินนั้นมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ต่อไป แต่การที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะขอให้บังคับคดีโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้มาขายทอดตลาดนั้นเชื่อว่าเจ้าหนี้จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ทุกอย่างทุกอย่าง มิฉะนั้นแล้วลูกหนี้ก็คงจะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้อีก ดังนั้น เพื่อให้ลูกหนี้พอมีทรัพย์สินที่จะสามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้ตามสมควรแก่ฐานะแล้ว กฎหมายจึงได้กำหนดข้อยกเว้นเพื่อเป็นการคุ้มครองลูกหนี้ตาม

คำพิพากษา ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่ได้ตามสมควรแก่ฐานะานุรูปของลูกหนี้และครอบครัว

การที่เจ้าหนี้จะบังคับคดียึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อออกขายตลาดนั้น โดยหลักการแล้วเจ้าหนี้เชื่อว่าจะยึดทรัพย์สินได้ทุกประเภท มีทรัพย์สินบางประเภทที่เจ้าหนี้ไม่สามารถยึดหรือบังคับคดีได้ อันได้แก่ทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้^๑

๑) เครื่องนุ่งห่มหลับนอนหรือเครื่องใช้ในครัวเรือนหรือเครื่องใช้สอยส่วนตัวโดยประมาณรวมกันไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท แต่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ศาลจะกำหนดราคาทรัพย์สินดังกล่าวที่มีราคาเกินกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท ให้เป็นทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในข่ายแห่งการบังคับคดีก็ได้

๒) เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพโดยประมาณรวมกันไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีค่าขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลขออนุญาตยึดหน่วงและใช้เครื่องมือหรือเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อดำเนินการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพอันมีราคาเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท ศาลมีอำนาจที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

๓) วัตถุ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็น ต้องใช้ทำหน้าที่แทนหรือช่วยอวัยวะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

๔) ทรัพย์สินอย่างใดที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมายหรือตามกฎหมายย่อมไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

นอกจากข้อยกเว้นดังกล่าวข้างต้นแล้วกฎหมายยังได้ขยายไปถึงทรัพย์สิน อันเป็นของภริยาหรือของบุตรผู้เยาว์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าว ซึ่งทรัพย์สินเช่นนี้ตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือเป็นทรัพย์สินที่อาจบังคับเอาชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้ นอกจากนี้ยังมีข้อยกเว้นสำหรับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาอันมีลักษณะเป็นของส่วนตัวโดยแท้ เช่น หนังสือสำหรับวงศ์ตระกูลโดยเฉพาะ จดหมายหรือสมุดบัญชีต่าง ๆ ถ้าจำเป็นอาจยึดมาตรวจดูเพื่อประโยชน์แห่งการบังคับคดีได้ แต่ห้ามมิให้เอาออกขายทอดตลาด

นอกจากทรัพย์สินบางประเภทของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่กฎหมายยกเว้นห้ามมิให้เจ้าหนี้ยึดหรือบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาแล้ว ยังมีทรัพย์สินอีกประเภทหนึ่งที่กฎหมายห้ามมิให้เจ้าหนี้ยึดหรืออายัดเพื่อบังคับชำระหนี้ นั่นคือสิทธิเรียกร้องที่เป็นเงินหรือเงินบางประเภทของลูกหนี้ ดังต่อไปนี้ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี^๒

^๑ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๕.

^๒ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖

๑) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ และเงินรายได้เป็นคราว ๆ ซึ่งบุคคลภายนอก ได้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพเป็นจำนวนรวมกันไม่เกิน เดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท หรือตามจำนวนที่ศาล เห็นสมควร

๒) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ และเงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จที่ หน่วยราชการได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ ยังมีชีวิตอยู่ของบุคคลเหล่านั้น

๓) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้ เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกัน ของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงานนอกจากที่กล่าว ไว้ในข้อ ๒) ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้น เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท หรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร

๔) เงินฉาบปนกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตาม คำพิพากษาได้รับอันเนื่องมาแต่ความตาย ของบุคคลอื่นเป็นจำนวนตามที่จำเป็นในการ ดำเนินการฉาบปนกิจศพตามฐานะของผู้ตายที่ ศาลเห็นสมควร

ในกรณีที่ศาลเป็นผู้กำหนดจำนวนเงิน ตามข้อ ๑) และข้อ ๓) ให้ศาลกำหนดให้ไม่ น้อยกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดของข้าราชการ พลเรือนในขณะนั้น และไม่เกินอัตราเงินเดือน ขั้นสูงสุดของข้าราชการพลเรือน ในขณะนั้น โดยคำนึงถึงฐานะในทางครอบครัวของลูกหนี้ ตามคำพิพากษาและจำนวนบุพการีและ

ผู้สืบสันดานซึ่งอยู่ในความอุปการะของลูกหนี้ ตามคำพิพากษาดังกล่าว

๒. ปัญหาเรื่องกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จากรถ

นับตั้งแต่ได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมานั้น ได้ก่อให้เกิด ประโยชน์จากการคุ้มครองตามเงื่อนไขของ กฎหมายดังกล่าวพอสมควรในการที่ประชาชน ผู้ประสบภัยจากรถจะได้รับการบรรเทา ความเดือดร้อนหรือความเสียหาย การได้รับค่า รักษาพยาบาล ค่าทำศพ (กรณีถึงแก่ความตาย) หรือแม้แต่กรณีสูญเสียชีวิตหรือทุพพลภาพ ตลอดระยะเวลาสิบกว่าปีที่ผ่านมา ทางราชการ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเงื่อนไขและจำนวนเงินที่ ต้องชดใช้ให้แก่ผู้ประสบภัยจากรถให้มีอัตราที่ สูงขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับภาวะการณ์ทาง เศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน ดังนั้น จึงได้ มีการจัดตั้ง “กองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจาก รถ” ขึ้น ซึ่งกองทุนนี้มีหน้าที่ในการจ่ายค่าเสียหาย

หายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากรถ หากผู้ประสบภัยนั้นไม่ได้รับการชดใช้เงินประกันภัยจากบริษัทประกันภัยหรือเจ้าของรถที่ไม่จัดให้มีการประกันภัยหรือที่ไม่สามารถเรียกกร้องเอาค่าเสียหายจากบุคคลใดได้

แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายว่ามีผู้ประสบภัยจากรถอีกหลายรายที่มีได้รับการชดใช้ค่าเสียหายหรือไม่อาจเรียกกร้องค่าเสียหายจากบริษัทประกันภัย หรือเจ้าของรถได้ ทั้งนี้ โดยเหตุที่ไม่ทราบว่ามีสิทธิหรือสามารถที่จะเรียกกร้องเอาจาก “กองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ” ได้ ซึ่งกองทุนนี้ได้มีการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดในเรื่องค่าเสียหายเบื้องต้นสำหรับผู้ประสบภัยจากรถไว้ โดยค่าเสียหายเบื้องต้นนั้น ผู้ประสบภัยจะได้รับความคุ้มครองความเสียหายที่เกิดขึ้นในกรณีบาดเจ็บจะได้รับเป็นค่ารักษาพยาบาล ในกรณีเสียชีวิตจะได้รับค่าปลงศพโดยไม่ต้องรอพิสูจน์ความผิด บริษัทประกันภัยจะชดใช้ให้แก่ผู้ประสบภัยหรือทายาทของผู้ประสบภัยภายใน ๗ วันนับแต่บริษัทได้รับคำร้องขอโดยมีจำนวนเงิน ดังนี้^๓

- **กรณีบาดเจ็บ** จะได้รับชดใช้ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท เป็นค่ารักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

- **กรณีเสียชีวิต** จะได้รับการชดใช้เป็นเงินจำนวน ๓๕,๐๐๐ บาท เป็นค่าปลงศพและค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการศพ

- **กรณีเสียชีวิตภายหลังการรักษาพยาบาล** จะได้รับการชดใช้ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท เป็นค่ารักษาพยาบาลและค่าปลงศพจำนวน ๓๕,๐๐๐ บาท รวมแล้ว จะได้รับค่าเสียหายเบื้องต้นไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ส่วนค่าเสียหายที่เกินกว่าค่าเสียหายเบื้องต้นเป็นค่าเสียหายที่บริษัทจะชดใช้ให้ในภายหลังจากที่มีการพิสูจน์ความรับผิดชอบตามกฎหมายแล้ว โดยบริษัทที่รับประกันภัยรถที่เป็นฝ่ายผิดจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ประสบภัย ทายาทของผู้ประสบภัย ซึ่งเมื่อรวมกับจำนวนค่าเสียหายเบื้องต้นที่ผู้ประสบภัยหรือทายาทได้รับแล้วเป็นจำนวน ดังนี้

- **กรณีบาดเจ็บ** จะได้รับเป็นค่ารักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามความเป็นจริง แต่ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

- **กรณีเสียชีวิต** หรือสูญเสียชีวิตหรือทุพพลภาพจะได้รับเงินเป็นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ไม่ว่าจะมีการรักษาพยาบาลหรือไม่

การคุ้มครองกรณีอุบัติเหตุที่ไม่มีคู่กรณี

กรณีที่ผู้ประสบภัยเป็นผู้ขับขี่และเป็นฝ่ายผิดเอง หรือกรณีที่ไม่มีผู้ได้รับผิดตามกฎหมายต่อผู้ขับขี่ที่ประสบภัย ผู้ขับขี่ที่ประสบภัยจะได้

^๓กฎกระทรวงกำหนดความเสียหายที่จะได้รับค่าเสียหายเบื้องต้น จำนวนเงินค่าเสียหายเบื้องต้น และการร้องขอรับและการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น พ.ศ. ๒๕๔๗.

รับความคุ้มครองไม่เกินค่าเสียหายเบื้องต้น กล่าวคือ หากเป็นกรณีที่บาดเจ็บจะได้รับค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท หรือหากเป็นกรณีที่เสียชีวิตจะได้รับค่าปลงศพเป็นจำนวนเงิน ๓๕,๐๐๐ บาท หรือถ้าเป็นกรณีเสียชีวิตภายหลังการรักษาพยาบาลจะได้รับค่าเสียหายเบื้องต้นเป็นจำนวนเงินไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

กรณีผู้ประสบภัยที่เป็นผู้โดยสารหรือบุคคลภายนอก บุคคลเหล่านี้จะได้รับการชดเชยค่าเสียหายเป็นดังนี้

- **กรณีบาดเจ็บ** จะได้รับการชดเชยค่าเสียหายไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

- **กรณีเสียชีวิต** สูญเสียอวัยวะหรือทุพพลภาพอย่างถาวร จะได้รับชดเชยค่าเสียหายเป็นจำนวนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

แต่ผู้ประสบภัยจากรถที่ต้องสูญเสียอวัยวะหรือทุพพลภาพอย่างถาวรนั้นจะได้รับความคุ้มครองเป็นจำนวนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ได้ในกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้ คือ^๔

๑. ตาบอด
๒. หูหนวก
๓. เป็นใบ้ หรือเสียความสามารถในการพูดหรือลิ้นขาด
๔. สูญเสียอวัยวะสืบพันธุ์
๕. เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด

๖. จิตพิการอย่างติดตัว
๗. ทุพพลภาพอย่างถาวร
การยื่นขอรับค่าเสียหายเบื้องต้น เมื่อความเสียหายได้เกิดขึ้นแก่ผู้ประสบภัยผู้ใดแล้ว ผู้ประสบภัยนั้นเองหรือทายาทต้องยื่นคำร้องขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นต่อบริษัทประกันภัยบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถในกรณีที่ไม่สามารถเรียกร้องเอาค่าเสียหายจากบริษัทประกันภัยได้ โดยยื่นคำร้องภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ความเสียหายได้เกิดขึ้น พร้อมแนบหลักฐานดังต่อไปนี้ด้วย

๑. ใบเสร็จรับเงินค่ารักษาพยาบาลของโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล
๒. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นใดที่ทางราชการเป็นผู้ออกให้ที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้มีชื่อในบัตรเป็นผู้ประสบภัย
๓. สำเนากรมธรรม์ประกันภัยหรือเครื่องหมายที่แสดงว่ารถมีประกันภัย
๔. สำเนามรณะบัตร (กรณีเสียชีวิต)
๕. สำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของทายาทในกรณีที่ผู้ประสบภัยเสียชีวิต^๕

ส่วนกรณีการยื่นขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นจากกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถนั้น

^๔กฎกระทรวงกำหนดจำนวนเงินเอาประกันภัยตามชนิดประเภทและขนาดของรถ พ.ศ.๒๕๔๗.

^๕กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการร้องขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นจากกองทุนและการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นจากกองทุน พ.ศ. ๒๕๔๕.

ผู้ประสบภัยหรือทายาทจะต้องยื่นคำร้องขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นจากกองทุนฯ ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ได้เกิดเหตุโดยสามารถยื่นคำร้องได้ที่สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรมการประกันภัย สำนักงานประกันภัยจังหวัดทุกจังหวัด หรือสำนักงานคุ้มครองผู้เอาประกันภัยเขตทั้ง ๔ เขต

๓. ปัญหาเรื่องค่าชดเชยตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองแรงงาน

ปัญหาแรงงานของประเทศไทยนั้นถือได้ว่าเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ยังมีความวุ่นวายหรือมีความเรื้อรัง ประกอบกับในปัจจุบันนี้ นายจ้างได้นำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้แทนแรงงานคนมากขึ้น โดยเฉพาะเครื่องจักรกล ซึ่งมีผลกระทบต่อปัญหาการจ้างแรงงาน กฎหมายจึงได้กำหนดมาตรการในการควบคุมและการให้ความเป็นธรรมแก่ลูกจ้าง ซึ่งอาจถูกเลิกจ้างในวันใดวันหนึ่งก็ได้ ซึ่งถ้าหากนายจ้างเลิกจ้างแล้วลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างมีสิทธิที่จะได้รับค่าชดเชยและค่าชดเชยพิเศษ เมื่อถูกนายจ้างเลิกจ้าง ก่อนอื่นก็ต้องมาทำความเข้าใจกับคำว่า “ค่าชดเชย” และ

“ค่าชดเชยพิเศษ” ก่อนว่าหมายถึงอะไร

ค่าชดเชย หมายถึง เงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเมื่อเลิกจ้าง นอกเหนือจากเงินประเภทอื่นซึ่งนายจ้างตกลงจ่ายให้แก่ลูกจ้าง

ค่าชดเชยพิเศษ หมายถึง เงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเมื่อสัญญาจ้างสิ้นสุดลง เพราะมีเหตุกรณีพิเศษ^๖

ดังนั้น เมื่อนายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างโดยลูกจ้างไม่มีความผิด ลูกจ้างมีสิทธิที่จะได้รับค่าชดเชย โดยนายจ้างต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้าง ดังนี้^๗

- ๑) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ ๑๒๐ วัน แต่ไม่ครบ ๑ ปี มีสิทธิได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย ๓๐ วัน
- ๒) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ ๑ ปี แต่ไม่ครบ ๓ ปี มีสิทธิได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย ๕๐ วัน
- ๓) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ ๓ ปี แต่ไม่ครบ ๖ ปี มีสิทธิได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย ๑๘๐ วัน
- ๔) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ ๖ ปี แต่ไม่ครบ ๑๐ ปี มีสิทธิได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย ๒๔๐ วัน
- ๕) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ ๑๐ ปีขึ้นไป มีสิทธิได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย ๓๐๐ วัน

^๖พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕.

^๗พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑๘.

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อนายจ้างเลิกจ้างแล้ว ใ้ช้ว่าลูกจ้างจะได้รับค่าชดเชยเสมอไปไม่มีข้อยกเว้นกรณีที่นายจ้างไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างเมื่อเลิกจ้างในกรณีดังต่อไปนี้^๕

๑) ลูกจ้างทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดอาญาโดยเจตนาแก่นายจ้าง

๒) ลูกจ้างจงใจทำให้นายจ้างได้รับความเสียหาย

๓) ลูกจ้างประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้นายจ้างได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

๔) ลูกจ้างฝ่าฝืนข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ระเบียบ หรือคำสั่งของนายจ้างอันชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรม และนายจ้างได้ตักเตือนเป็นหนังสือแล้ว เว้นแต่ในกรณีที่ร้ายแรงนายจ้างไม่จำเป็นต้องตักเตือน

๕) ลูกจ้างละทิ้งหน้าที่เป็นเวลา ๓ วันทำงานติดต่อกันไม่ว่าจะมีวันหยุดคั่นหรือไม่ก็ตามโดยไม่มีเหตุอันสมควร

๖) ลูกจ้างได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่กรณีเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษต้องเป็นกรณีที่ เป็นเหตุให้นายจ้างได้รับความเสียหาย

นอกจากค่าชดเชยตามปกติที่ลูกจ้างมีสิทธิจะได้รับจากนายจ้างเมื่อถูกเลิกจ้างแล้ว ลูกจ้างยังมีสิทธิได้รับค่าชดเชยพิเศษจากนายจ้างในกรณีดังต่อไปนี้

๑. กรณีที่นายจ้างย้ายสถานประกอบการไปตั้ง ณ ท้องที่อื่นซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตตามปกติของลูกจ้างหรือครอบครัว นายจ้างต้องแจ้งให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ก่อนวันย้ายสถานประกอบการนั้น ในการนี้ ถ้าลูกจ้างไม่ประสงค์จะไปทำงานด้วย ลูกจ้างมีสิทธิยกเลิกสัญญาจ้างได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับการแจ้งจากนายจ้างหรือวันที่นายจ้างย้ายสถานประกอบการ แล้วแต่กรณีโดยลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าชดเชยพิเศษไม่น้อยกว่าอัตราค่าชดเชยที่ลูกจ้างพึงมีสิทธิได้รับตามอัตราค่าชดเชยปกติเมื่อนายจ้างเลิกจ้าง

ในกรณีที่นายจ้างไม่แจ้งให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้าถึงการย้ายสถานประกอบการนั้นล่วงหน้า ๓๐ วัน นายจ้างต้องจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าแก่ลูกจ้างเท่ากับอัตราค่าจ้างสุดท้าย ๓๐ วัน^๖

๒. กรณีที่นายจ้างเลิกจ้างเพราะเหตุที่นายจ้างปรับปรุงหน่วยงาน กระบวนการผลิ การจำหน่ายหรือการบริการอันเนื่องมาจากการนำเครื่องจักรมาใช้หรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรหรือเทคโนโลยีซึ่งเป็นสาเหตุให้ต้องลดจำนวนลูกจ้างลง ให้นายจ้างแจ้งวันที่จะเลิกจ้าง เหตุผลของการเลิกจ้างและรายชื่อของลูกจ้างที่จะถูกเลิกจ้างต่อพนักงานตรวจแรงงานและ

^๕พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑๙

^๖พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๒๐.

ลูกจ้างที่จะถูกเลิกจ้างนั้นเพื่อทราบ โดยแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๖๐ วันก่อนวันที่จะเลิกจ้าง ถ้านายจ้างไม่แจ้งให้ลูกจ้างที่จะเลิกจ้างทราบล่วงหน้า หรือแจ้งล่วงหน้าน้อยกว่า ๖๐ วัน นอกจากนายจ้างจะต้องจ่ายค่าชดเชยเพราะเหตุเลิกจ้างแล้ว นายจ้างต้องจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย ๖๐ วัน^{๑๑}

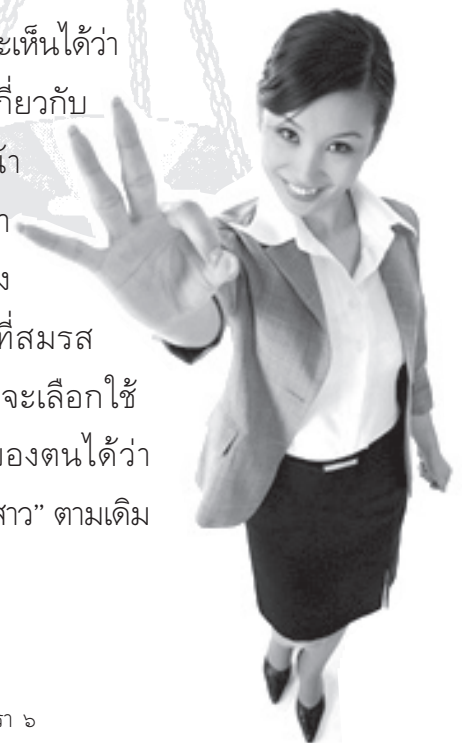
๔. ปัญหาเรื่องการใช้นำหน้านามหญิง

ปัจจุบันพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ประกาศใช้แล้ว เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ แล้ว โดยจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป หรือตั้งแต่วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ คือ โดยที่การใช้นำหน้านามของหญิงที่จดทะเบียนสมรสแล้ว และหญิงที่จดทะเบียนสมรสแล้ว และต่อมากการสมรสได้สิ้นสุดลงต้องใช้นำหน้านามคำเดียว โดยมีอาจเลือกได้ตามความสมัครใจ ทำให้เกิดผลกระทบต่อหญิงดังกล่าวในการดำรงชีวิตประจำวัน อาทิ การประกอบอาชีพ การศึกษาของบุตร และการทำนิติกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้การใช้นำหน้านาม

ในลักษณะดังกล่าวของหญิงมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างทางเพศ สมควรกำหนดให้หญิงมีทางเลือกในการใช้นำหน้านามตามความสมัครใจซึ่งเป็นการสอดคล้องกับการเลือกใช้นามสกุลตามกฎหมายว่าด้วยชื่อบุคคล ซึ่งจะทำให้หญิงที่แต่งงานแล้วหรือที่จดทะเบียนสมรสแล้วมีสิทธิที่จะเลือกใช้นำหน้านามว่า “นาง” หรือ “นางสาว” ได้ตามความสมัครใจ และหญิงซึ่งจดทะเบียนสมรสแล้ว หากต่อมากการสมรสนั้นสิ้นสุดลงจะใช้นำหน้านามว่า “นาง” หรือ “นางสาว” ก็ได้ตามความสมัครใจ โดยให้หญิงนั้นแจ้งต่อนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว และหญิงซึ่งมีอายุครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และยังไม่ได้จดทะเบียนสมรสให้ใช้นำหน้านามว่า “นางสาว”^{๑๒}

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า เมื่อมีกฎหมายเกี่ยวกับการใช้นำหน้านามหญิงออกมามีผลแล้วจึงเห็นได้ว่าหญิงที่สมรสแล้วนั้นมีสิทธิที่จะเลือกใช้นำหน้านามของตนได้ว่า จะใช้คำว่า “นางสาว” ตามเดิม

^{๑๑}พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๒๑

^{๑๒}พระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๖

ก่อนที่จะมีการสมรสหรือจะใช้คำว่า “นาง” เมื่อได้มีการจดทะเบียนสมรสกับชายที่เป็นสามีแล้วก็ได้ตามแต่หญิงนั้นจะเลือก

ซึ่งเดิมก่อนที่จะมีกฎหมายฉบับนี้ออกใช้ได้มีการถกเถียงกันมากกว่าผู้หญิงเป็นฝ่ายเสียเปรียบเพราะไม่ได้รับความเท่าเทียมกับฝ่ายชายซึ่งไม่ว่าชายนั้นจะสมรสแล้วหรือไม่ก็ตามชายนั้นก็ยังใช้คำนำหน้านามว่า “นาย” อยู่ ส่วนฝ่ายหญิงนั้นเมื่อแต่งงานจดทะเบียนสมรสแล้วจะต้องเปลี่ยนคำนำหน้านามจาก “นางสาว” เป็น “นาง” ในขณะที่ผู้ชายนั้นยังสามารถใช้คำนำหน้าว่า “นาย” โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด ซึ่งเรื่องนี้เป็นปัญหาที่ได้ถกเถียงกันมายาวนานหากนับย้อนหลังไปในอดีต สมัยรัชกาลที่ ๖ ที่ได้เริ่มมีการกำหนดคำนำหน้านามผู้หญิงขึ้นใช้ซึ่งเดิมที่ใช้คำว่า “อำแดง” ต่อมาได้เปลี่ยนเป็น “นาง” และ “นางสาว” ในเวลาต่อมาตามธรรมเนียมสากลจนถึงปัจจุบัน

มาถึงวันนี้สังคมได้เปลี่ยนแปลงไปจึงได้มีการกำหนดคำนำหน้านามหญิงออกใช้ แม้จะมีข้อคัดค้านบ้างว่าจะทำให้เกิดความสับสนเกี่ยวกับสถานะภาพของหญิงว่าหญิงนั้นแต่งงานมีสามีแล้วหรือไม่เพราะเมื่อมีกฎหมายออกมาให้สิทธิหญิงที่แต่งงานจดทะเบียนสมรสแล้วนั้นมีสิทธิเลือกใช้คำนำหน้านามว่า “นางสาว” หรือ “นาง” ได้ นั่นจึงกลายเป็นข้ออ้างที่ยอมรับกันไม่ได้

แต่อย่างไรก็ดี สุดท้ายแล้วก็ได้มีการผลักดันให้มีกฎหมายเกี่ยวกับคำนำหน้านามหญิงออกมาประกาศใช้เป็นกฎหมายเพื่อให้ผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้ชายในการใช้คำนำหน้านามหญิงนั้นได้โดยให้สิทธิหญิงที่แต่งงานว่าจะใช้คำนำหน้านามว่า “นางสาว” ต่อไป หรือจะใช้ “นาง” ตามที่กฎหมายนั้นกำหนดให้สิทธิก็ได้แล้วแต่หญิงนั้นจะเลือกเป็นสิทธิของหญิงนั้นโดยแท้จริง **จ**